

Tisztelt Nyomdavezetők, Nyomdászok!

Az elmúlt másfél évben a teljes magyar középfokú szakmai képzés megújításán dolgozik 19 Ágazati Készségtanács az Ipari Kamarákkal és a Minisztériummal karöltve. A nyomdaipari képzések a Könnyűipari, később - Dr. Horváth Csaba javaslatára - átnevezve a Kreatív Ágazati Készségtanácsba kerültek besorolásra. Az iparágat 3 cég képviseli, (STI Petőfi Nyomda, Marzek Kner Nyomda, és a Codex Nyomda egy-egy szakmai, vagy képzésért felelős vezetője). A Készségtanácsban egyéb szakmák, úgy mint a bőr, cipő, textil, ruha, asztalos, kárpitos és szücs szintén helyet kaptak, így 17 fő dolgozik együtt. 2019 év elején minisztériumi kinevezéssel a Kreatív ÁKT vezetését is a nyomdaipar képviselője látja el.

Az elmúlt időszakban eljutott hozzánk a szakma nyílt, vagy burkolt felháborodása, hogy nem megfelelően képviseljük az ágazatot, és megszűnésre ítéltjük a nyomdaipari szakmai képzést. Az alábbiakban röviden bemutatnánk, hol is tart most a képzési struktúra átalakítása:

Szeretnénk hinni, hogy a felgyorsult és egyre inkább digitálisabb világban a nyomdász szakmának van értéke, és a cégek nem csak egy gyorstalpaló pár hónapos betanítással szeretnék az utánpótlásukat biztosítani, hanem komoly hangsúly helyeznek a valódi szakmai képzésre, ahol a mai gyerekek megtanulják a szakma szépségeit, különlegességét, adott esetben nehézségét. A munkánk során kikértük a legnagyobb, legismertebb középfokú nyomdai képzést biztosító békéscsabai intézmény nyomdaipari képzésért felelős vezetőjének a véleményét, tanácsát is. Mi sem feltétlen értettünk mindenben egyet, de a folyamat célja az volt, hogy a végén közös álláspontot képviseljünk. Ennek eredménye az lett, hogy az ÁKT első körben közel 10 nyomdaipari szakmára adott le javaslatot. Tisztában voltunk vele, hogy ennyi képzést nem fognak elfogadni, de bízunk abban, hogy valódi konszenzussal mindenki számára elfogadható összevonásokkal, valóban egy modern nyomdaipari képzés alapjait tehetjük le.

Az elmúlt hónapok viszont másról sem szóltak, mint a kompromisszum (nem a konszenzus) keresésről. A Minisztérium erős tollvonásokkal húzta le a szakmai képzéseket, és kért bennünket a szakmák számának csökkentésére. A hónapokig tartó egyeztetés eredménye a következő, elvileg legutolsó javaslat:

- **Nyomdász képzés:** 3 éves, szakmunkás vizsgával zárul. 3 szakirányú elágazásra lesz lehetőség: prepress, press és postpress. Egy évig közösen tanulják a szakmát, szakmai alapvizsgát tesznek, majd két év szakirányú képzés után szakmunkásvizsgáznak.
- **Nyomdaipari technikus képzés:** hasonlóan 3 szakiránya lenne a prepress, press és a postpress. Két évig közösen tanulják az alapokat, amely alapokat a fotográfus, grafikus és a dekoratőr is tanulni fogja. Ezt követően 3 évig a választott szakiránynak megfelelően tanulnak. Negyedik év végén érettségi vizsgát tesznek, az ötödik év végén pedig technikus vizsgát. Csak az eredményes szakmai vizsga után kapják meg az érettségi bizonyítványukat is. Emelt szintű szakmai vizsga letétele automatikus felvételt jelent szakirányú felsőfokú intézménybe.
- Ezen felül rész szakképesítésben lehet **kézi könyvkötő** szakmát szerezni.
- További lehetőség a szakosító képzés, amelynek a pontos oktatási elképzeléseit még számunkra sem árulták el. De ezen keresztül lehet valakiből Digitális montírozó és nyomóforma készítő, vagy Színátalakító, vagy Folyamatszabályozó gépmester, vagy Feldolgozógépkészítő, esetleg Könyvműves, könyvrestaurátor.

Ahogy fentebb leírtuk, sok-sok kompromisszum árán ez az utolsó változat, ami még mindig nem tekinthető véglegesnek, hiszen a minisztérium egyelőre még nem fogadta el. Szeptember 4-én, a következő ÁKT ülésen tart tájékoztatót a Minisztérium képviselője a végleges OKJ-s szakmai képzésekről.

A fentiekhez hozzátartozik, hogy egy-egy képzés minőségét nem a képzés megnevezése, hanem a képzés tartalma, valamint oktatója határozza meg. Az elfogadott képzések szakmai tartalmának a kidolgozása a következő egy év feladata lesz, amelyet egy nagyobb létszámú, sok-sok éves tapasztalattal rendelkező szakmai csapat fog végrehajtani.

A „szakmán” túl azonban a képzéseknek van egy másik aspektusa, amely érezhetően dominánsabb lett az elmúlt másfél éves munka szinte minden egyes döntésében. Ez pedig az emberi oldal, pontosabban a tanulók kérdése. Kik és mennyien fognak szakmákat tanulni, ki fogja tovább vinni az olyan tradicionális szakmákat is mint a nyomdászat? Azt gondoljuk erre a kérdésre sokkal nehezebb válaszolni. De ezt vélhetően a vállalatvezetők többsége tapasztalja, hiszen alig van szakember, a mai fiatalok nem akarnak nyomdászok lenni. Olyan erős nyomdaipari városok, mint Debrecen, Kecskemét, Szeged, vagy éppen Budapest is komoly munkaerőhiánnyal küzd. Békéscsaba talán egy fokkal jobb helyzetben van, de az idei beiskolázási adatok ott sem adnak okot bizakodásra. Teljesen mindegy milyen szakmákat fognak 2020 szeptemberétől oktatni, ha nem lesz kinek oktatni. Hozzávetőleges számítások alapján közel 200 fő nyomdaipari szakemberre lenne szükség évente. Ennek jelenleg töredéke végez csak iskolarendszerű képzésben. Azt gondoljuk, hogy itt van a teljes nyomdász közösség felelőssége, hogy ha kell anyagi, ha kell emberi erőforrások bevonásával népszerűsítse a nyomdaipart, a képzési és munkavégzési lehetőségeket. Ezen a területen van igazán szükség most az összefogásra!

El kell döntenem, hogy 2-3 hónap alatt betanított, gombokat nyomkodni tudó emberekre, vagy tényleg szakképzett nyomdászokra van szüksége az iparágunknak.

2019. augusztus 5.

Tóth József
Kreatív ÁKT elnök

Muzsik István
Kreatív ÁKT tag

Gömöri Ferenc
Kreatív ÁKT tag